नेपाल, गण्डकी प्रदेश, तनहुँ, व्यास नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड ४, संख्याः ८, जेठ २२ गते, २०७७ साल

व्यास नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको निर्देशिका स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (३) बमोजिम आम नागरिकको जानकारीका लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

भाग २

दुध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान कार्यक्रम निर्देशिका, २०७७

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मितिः २०७७।२।२२

<u>प्रस्तावनाः</u> नगरपालिका क्षेत्रभित्र पशुजन्य उत्पादनमा वृद्धि गरी गुणस्तरीय दुध उत्पादक कृषि व्यवसायलाई दिगो रुपमा अगाडि बढाउनका लागी सहकारी संस्था मार्फत दुध बिक्री गर्ने सदस्य कृषकहरुलाई उत्पादनको परिमाणमा आधारित रही प्रोत्साहन स्वरुप अनुदान उपलब्ध गराउन आवश्यक देखिएकोले व्यास नगरपालिका प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन २०७५ को दफा ४ र कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा नियमन कार्यविधि २०७७ को दफा १४ (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी व्यास नगरपालिका नगर कार्यपालिकाले यो निर्देशिका बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यो निर्देशिकाको नाम "दुध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान कार्यक्रम निर्देशिका, २०७७" रहेको छ ।

(२) यो निर्देशिका नगर कार्यपालिकाबाट पारित भई प्रमाणिकरण भएको मितिदेखि लागु हुनेछ ।

२. **<u>परिभाषाः</u>** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामाः

(क) "अनुदान" भन्नाले कृषकलाई कृषि व्यवसाय गरे वापत संघ, प्रदेश, नगरपालिका वा अन्य निकायबाट प्रदान गरिने नगद वा जिन्सी सामान सम्झनुपर्छ ।

(ख) "दुध" भन्नाले नगरपालिका भित्रका कृषकहरुले उत्पादन गर्ने भैंसी, गाईको दुध सम्झनुपर्छ ।

(ग) "नगरपालिका" भन्नाले व्यास नगरपालिका सम्झनुपर्छ ।

(घ) "नगर सभा" भन्नाले व्यास नगरपालिकाको नगर सभा सम्झनुपर्छ ।

(ङ) "निर्देशिका" भन्नाले व्यास नगरपालिकाको दुध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान कार्यक्रम निर्देशिका, २०७७ सम्झनुपर्छ ।

(च) "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले व्यास नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनुपर्छ ।

(छ) "बोर्ड सदस्य" भन्नाले व्यास नगर कार्यपालिकाका बोर्ड सदस्य सम्झनुपर्छ ।

३. **उद्देश्यः**

(क) अनुदान वितरण नीतिलाई प्रकृयामूखीबाट परिणाममूखी तर्फ लैजाने ।

(ख) दुध उत्पादन क्षेत्रलाई प्रतिस्पर्धात्मक बनाई सो व्यवसायलाई प्रतिष्ठित एवं दिगो व्यवसाय बनाउन प्रोत्साहन गर्ने ।

(ग) अनुदानको सही, दक्ष र प्रभावकरी रुपमा वितरण, उपयोग र सदुपयोग गर्ने ।

(घ) साना कृषकहरुको समेत दुग्ध उत्पादन संगठित बजारमा प्रवाह गर्ने ।

(ङ) नगरपालिकाको प्रतिवद्धता अनुरुप दुधमा आत्म निर्भरको लक्ष्य पुरा गर्न सहयोग गर्ने ।

(च) दुध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान कार्यक्रमलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने ।

४. **कार्यक्रम अवधिः** हाललाई यस कार्यक्रमको अवधि आ.व.२०७६।०७७ र २०७७।०७८ गरी २ वर्षको हुनेछ । अन्य वर्षहरुमा नगर सभाले निर्णय गरी अवधि विस्तार गर्न सक्ने छ ।

५. **कार्य सञ्चालन प्रकृयाः** (१) नगरपालिकाले उक्त अनुदान कार्यक्रममा सहभागी हुन चाहने दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थाहरुका लागि अनुसूची १ बमोजिम प्रस्ताव निवेदन/आव्हान गर्नेछ ।

(२) यस कार्यक्रममा सम्मिलित हुन उपदफा (३) बमोजिम मापदण्ड पुरा गरेका इच्छुक सहकारीले तोकिएको म्याद भित्र अनुसूची २ बमोजिमको निवेदन नगरपालिकाको पशु विकास उपशाखामा दिनुपर्नेछ ।

(३) सहकारीको मापदण्ड देहाय बमोजिम हुनेछः

(क) दैनिक कम्तीमा २०० लिटर र वार्षिक कम्तीमा २०० दिनसम्म दुधको कारोवार गर्ने गरेको ।

(ख) दैनिक सङ्कलित दुध, दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था आफैले प्रशोधन गरी वा उद्योगलाई बिक्री गरी दुध तथा दुग्धजन्य पद्धार्थको बेच बिखनको प्रबन्ध गरेको ।

(ग) नियमित रुपमा साधारण सभा र लेखा परीक्षण गर्ने गरेको ।

(घ) स्थायी लेखा नम्बर प्राप्त गरेको ।

(ङ) सम्बन्धित वडाको सिफारिस संलग्न गरेको ।

(च) जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघमा दर्ता भएको हकमा उक्त संघको सिफारिस संलग्न गरेको ।

(छ) नयाँ आवेदक सहकारीको हकमा गतवर्षमा दुधको कारोबार गरेको अभिलेख पेश गर्नुपर्ने र गतवर्षमा अनुदान प्राप्त गरेको सहकारीहरुको हकमा अनुदान प्राप्त गर्दाको बखत पेश गरेको पछिल्लो उत्पादनमा कम्तीमा १० प्रतिशत थप दुधको कारोबार गरेको हुनुपर्ने र सोको अभिलेख पेश गर्नुपर्ने ।

(ज) सहकारीमा आवद्ध सबै कृषकहरुले पशु बिमा गरेको हुनु पर्नेछ ।

(झ) सहकारीमा आवद्ध सबै कृषकहरुको फार्ममा जैविक सुरक्षा विधि अवलम्बन गरेको हुनु पर्नेछ ।

(ञ) सहकारीले कारोवार गर्ने गरेको दुधको गुणस्तर न्यूनत्तम मापदण्ड भित्र परेको हुनु पर्नेछ ।

(ट) सम्बन्धित सहकारीले आफूमा आवद्ध भएका कृषकहरुलाई अनुदान वितरणको मापदण्ड बनाई पेश गर्नुपर्ने । प्राप्त अनुदान रकमको ५ प्रतिशत कार्य सञ्चालन स्वरुप सहकारीमा राखी बाँकी ९५ प्रतिशत सम्बन्धित कृषकलाई वितरण गर्नुपर्दछ ।

(ठ) सहकारी संस्थाहरुले संस्थागत रुपमा दुध बिक्री गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्नेछ ।

(४) मूल्याङ्कन समितिले उपदफा (३) अनुसार नगरपालिकामा प्राप्त भएका निवेदन मध्ये न्यूनत्तम मापदण्ड पुरा गरेको संस्थालाई प्रथम चरणमा छनौट गरी प्राथमिकतामा राखी नगरपालिका समक्ष सिफारिस गर्नेछ ।

(५) सहकारी संस्थाका आवेदन र प्रस्ताव उपर छानविन तथा मूल्याङ्कन गर्नको लागि तपसिल अनुसारको मूल्याङ्कन समिति रहनेछः

(क) संयोजक -नगरपालिका बोर्ड सदस्यहरु मध्ये नगर कार्यपालिकाले मनोनयन गरेको व्यक्ति

(ख) सदस्य -आर्थिक पूर्वाधार विकास शाखा प्रमुख

(ग) सदस्य -कृषि, पशु तथा सहकारी विकास सम्बन्धी ज्ञान भएको नगर सभा सदस्य मध्येबाट १ जना

(घ) सदस्य -प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तोकेको योजना शाखाको प्राविधिक अधिकृत कर्मचारी

(ङ) सदस्य सचिव -पशु विकास उपशाखा प्रमुख

(६) उपदफा ५ अनुसारको मूल्याङ्कन समितिले पर्न आएका निवेदनहरुको अनुसूची ३ अनुसारको आधारमा मूल्याङ्कन गरी अनुदान उपलब्ध गराउन नगरपालिकामा सिफारिस पेश गर्नेछ ।

(७) अनुदानको लागि छनौट भएका दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थासँग नगरपालिकाले अनुसूची ४ बमोजिम सम्झौता गर्नेछ ।

(८) सम्झौता पछि छनौट भएका सहकारीहरुलाई विनियोजित बजेटको परिधी भित्र रही चौमासिक रुपमा सहकारीको बैंक खातामा नगरपालिकाले अनुदान रकम उपलब्ध गराउने छ ।

(९) सहकारीले आफूमा आवद्ध मापदण्ड पुरा गरेका कृषकहरुलाई मापदण्ड बमोजिम अनुदान रकम सम्बन्धित कृषकको बैंक/वित्तीय संस्थामा रहेको खातामा जम्मा गरेको प्रमाण सहितको पूर्ण विवरण नगरपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

६. **दुध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान कार्यक्रम कार्यान्वयनः** (१) मूल्याङ्कन समितिबाट सिफारिस भई आएका सहकारीहरुको नगर कार्यपालिकाद्वारा अन्तिम छनौट गरी प्रति लिटर एक रुपैयाँका दरले अनुदान रकम उपलब्ध गराउने छ । यसरी उपलब्ध गराउने अनुदान रकम नगर सभाले तोके अनुसार हुनेछ ।

(२) कार्यक्रमको अनुगमन एवं प्रभावकारिता अध्ययन र प्रतिवेदन कार्यक्रमको कार्यान्वयन अनुसूची ५ बमोजिम गराउनुपर्नेछ ।

७. **आर्थिक प्रशासन सेवाः** कार्यक्रमको लेखा, लेखाङ्कन, लेखा परीक्षण तथा आर्थिक कारोबार गर्दा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र नगरपालिकाको आर्थिक ऐन नियम अनुसार हुनेछ ।

८. **अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा प्रतिवेदन सम्बन्धी व्यवस्थाः** यस कार्यक्रमको अनुगमन व्यास नगरपालिका अनुगमन समितिले गर्नेछ र सोको मासिक प्रतिवेदन र प्रगति तयार गर्नेछ । मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन लगायतका उपलब्धिहरु तयार गर्नेछ ।

९. **थपघट वा हेरफेर गर्न सक्नेः** (१) यो निर्देशिकाको कार्यान्वनलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन नगरपालिकाले आवश्यकता अनुसार यस निर्देशिकामा थपघट, हेरफेर तथा खारेज गर्न सक्नेछ ।

(२) यस निर्देशिकाको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अवरोध र अस्पष्टता आएमा त्यस्तो बाधा अवरोध फुकाउने प्रयोजनका लागि नगरपालिकाले आवश्यकता अनुसार व्याख्या गर्न सक्नेछ ।

(३) यो निर्देशिका कार्यान्वयन गर्न आवश्यक पर्ने अनुसूचीहरुको निर्माण तथा परिमार्जन नगरपालिकाले गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची १
(दफा ५ को उपदफा १ सँग सम्बन्धित)

दूध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान कार्यक्रममा कृषकहरुलाई अनुदान वितरण गर्नइच्छुक दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थाहरुका लागि प्रस्ताव आब्हान

व्यास नगरपालिकाको आ.व.२० / को वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार दुध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान कार्यक्रम रहेकोले सो कार्यक्रममा आफू मातहतका दुध उत्पादक सदस्य कृषकहरुलाई संलग्न गराउन इच्छुक दुध उत्पादक सहकारी संस्थाहरुले यो सूचना प्रकाशन भएको मितिले १५ दिन भित्र अनुसूची २ अनुसारको निवेदन नगरपालिकाको पशु विकास उपशाखामा पेश गर्नु हुन यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ । विस्तृत जानकारीको लागि नगरपालिकाको पशु विकास उपशाखामा सम्पर्क राख्नु हुन अनुरोध गरिन्छ ।

व्यास नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
दमौली, तनहुँ

अनुसूची २

(दफा ५ को उपदफा २ सँग सम्बन्धित)

दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थाले दिने आवेदन पत्रको ढाँचा

मितिः २०   ।   ।

श्री प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू,
व्यास नगरपालिका,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
दमौली, तनहुँ ।

विषयः दुध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान कार्यक्रममा सहभागी हुन पाउँ ।

महोदय,

प्रस्तुत विषयमा मिति .... मा प्रकाशित सूचना अनुसार यस दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.ले उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान कार्यक्रममा समावेश हुने चाहना भएकोले सो प्रयोजनका लागि तपसिल अनुसारको विवरण भरी निवेदन पेश गरेका छौं ।

तपसिल

१. कूल सदस्य संख्याः ....
२. गतवर्ष कुल दुध संकलन लिः (औषत दैनिक ....लि., मासिक .... लि.र वार्षिक .....लि.
३. गतवर्ष कुल अधिकत्तम दुध संकलनः ....महिना, ... लि.
४. गतवर्ष कुल न्यूनत्तम दुध संकलनः .... महिना, ... लि.
५. संस्थाबाट संकलित दुध बिक्री गरिने संस्था/संस्थान आदिको नाम र ठेगानाः
   (क) ....
   (ख) ....
६. मिल्क एनालाइजरको प्रयोग भएको नभएको
७. वार्षिक साधारण सभा भएको गत वर्षको प्रमाण
८. जम्मा संकलन केन्द्र संख्याः
९. रेकर्ड राख्न कम्प्यूटरको प्रयोग भएको/नभएकोः
१०. दुधको गुणस्तर परीक्षण गरी रेकर्ड राख्ने/जानकारी दिने गरेको/नगरेकोः
११. आफ्नो चिलिङ सेन्टर भएको/नभएकोः
१२. दुध विविधीकरण र बिक्री वितरण गरेको/नगरेकोः
   (क) गरेको भए कुन/कुन पदार्थ बनाउने गरिन्छ .... दैनिक औषत परिमाण ....
   (ख) बिक्री गर्ने बजार/स्थल
१३. सहकारी दर्ता/नवीकरणको प्रमाणपत्र
१४. कुनै प्रकारको कारवाहीमा नपरेको बारेको स्वघोषणा
१५. कृषकलाई अनुदान रकम वितरण गर्ने मापदण्ड
१६. कर चुक्ता प्रमाणपत्र
१७. गत आर्थिक वर्षको लेखा परीक्षण प्रतिवेदन प्रतिलिपि

अनुसूची ३
(दफा ५ को उपदफा ६ सँग सम्बन्धित)
कार्यक्रम सञ्चालनका लागि संस्थाको छनौट गर्दा अपनाइने मूल्याङ्कनका आधारहरु

क्र. सं	द. नं.	आवेदक संस्थाको नाम	ठेगाना	मिल्क एनालाइजरको प्रयोग (२५)	दुग्ध उत्पादक कृषक सदस्य संख्या (२५)+	दैनिक दुध सङ्कलन र प्रशोधन गरेको परिमाण लिटर (२५)*	सरसफाई र अभिलेख व्यवस्थापन (२५)	कुल प्राप्ताङ्क (१००)

+ ५० सम्म सदस्य संख्या हुने संस्थालाई २० र ५० भन्दा बढी सदस्य संख्या हुने संस्थालाई २५ अङ्क दिनु पर्नेछ।

*दैनिक कम्तीमा २०० लिटर देखि ५०० लिटरसम्म दुध सङ्कलन गर्ने सहकारीलाई २० अङ्क र ५०० लिटरदेखि माथि दुध सङ्कलन गर्ने सहकारी संस्थालाई २५ अङ्क दिनुपर्नेछ।

मूल्याङ्कन समितिका पदाधिकारीहरुको:

क्र.सं.	नाम थरः	कार्यालय/ठेगाना	पदः	दस्तखत
१.				
२.				
३.				
४.				

अनुसूची ४
(दफा ५ को उपदफा ७ सँग सम्बन्धित)
<u>व्यास नगरपालिका र दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था बिच हुने सम्झौताको ढाँचा</u>

व्यास नगरपालिका (यसपछि प्रथम पक्ष भनिने) र दुध उत्पादक सहकारी संस्था .... (यसपछि दोश्रो पक्ष भनिने) बिच दुध उत्पादन र र बजारीकरणका आधारमा अनुदान कार्यक्रममा तपसिलका शर्तहरु पालना गर्ने गराउने गरी यो द्विपक्षीय सम्झौता गरिएको छ ।

तपिसल

१. दोश्रो पक्षलाई पहिलो पक्षले बैंक खातामा प्रत्येक चौमासिक अवधिमा एक पटकका दरले वर्षमा ३ पटक स्वीकृत भए अनुसारको अनुदान रकम जम्मा गरिदिने छ ।
२. दोश्रो पक्षले आफ्नो संस्थामा आवद्ध सदस्य कृषकहरुलाई नियमित रुपमा पशु खोप लगाउने, परजिवी नियन्त्रण गर्ने, थुनेलो लगायत अन्य रोग लागेको औषधी उपचार गरिरहेको अवस्थाको अखाद्य दुध बिक्री वितरणमा रोक लगाउने, फार्ममा जैविक सुरक्षाको व्यवस्था मिलाउने, राम्रो तोकिए अनुसारको सफा दुधको उत्पादन, ढुवानी लगायतका गुणस्तर, फ्याट, एस.एन.एफ. र अन्य मापदण्ड पुरा गर्न लगाउने, सुधारिएको गोठको व्यवस्था मिलाउने लगायतका कार्यहरु गराउनु पर्नेछ ।
३. दोश्रो पक्षले उत्पादन स्थलदेखि आफूले बिक्री गर्ने स्थानसम्म सफा, स्वस्थ र गुणस्तरयुक्त दुधको कारोवारको पूर्ण व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।
४. दोश्रो पक्षले आफूमा आवद्ध भएका कृषकहरुलाई छनौटको मापदण्ड बनाई मापदण्ड पुरा गरेका कृषकहरुलाई अनुदान वितरण गर्नुपर्नेछ ।
५. दोश्रो पक्षले यो सम्झौता बमोजिमका कार्य नगरेमा वा उपलब्ध स्रोत साधनको दुरुपयोग गरेमा प्रथम पक्षले जुनसुकै समयमा एकतर्फी रुपमा सम्झौता भंग गरी प्रचलित कानून बमोजिम अनुदान रकम असुल उपर गर्न सक्नेछ ।
६. यस सम्झौतामा उल्लेख भए बाहेकका विषयमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

उल्लेखित शर्तहरु पालना गर्न गराउन मञ्जुर भई यो सम्झौतामा दस्तखत गर्दछौं ।

उल्लेखित शर्तहरु पालना गर्न गराउन मञ्जुर भईयो सम्झौतामा दस्तखत गर्दछौं ।

दोश्रो पक्ष	**प्रथम पक्ष**
दस्तखतः	दस्तखतः
नामः	नामः
पदः	पदः
संस्थाः	कार्यालयः
छापः	छापः

रोहवर	**रोहवर**
दस्तखतः	दस्तखतः
नामः	नामः
पदः	पदः
संस्थाः	कार्यालयः

इति सम्बत् .... साल .... महिना .... गते रोज .... शुभम् ।

अनुसूची ५
(दफा ६ सँग सम्बन्धित)
<u>आधारभुत सर्भेक्षणका लागी नमुना फारम</u>

अनुदानग्राहीको नाम, ठेगानाः
परिवार संख्याः

<u>पशु तथा उत्पादन विवरणः</u>

विवरण	गाई		भैसी	
	उन्नत	स्थानीय	उन्नत	स्थानीय
संख्या				
कुल दुध उत्पादन लि. दैनिक				
कुल दुध बिकी लि.दैनिक				
बिकी हुने दिन संख्या				
औसत फ्याट प्रतिशत				
औसत **SNF%**				
औसत मूल्य प्रति लिटर				

-गोठको अवस्था
-जमिन कठ्ठा वा रोपनीमा
-घाँस लगाएको क्षेत्रफल .... घाँसको किसिम .... परिमाण
-सिंचाइको व्यवस्था ....
-स्वास्थ्य सम्बन्धी मुख्य समस्याहरु ....
-पशुधनको क्षति ....
-खोपको प्रयोग भउको भए कुन खोप .... कहिले ....
-परजिवी विरुद्धको औषधी .... के .... कहिले ....
-पशु बिमाको विवरण ....
-क्षतिपूर्ति लिएको भए विवरण ....

गाई भैसी फार्ममा भएको लाभ लागत विवरण ....

<u>खर्चः</u>
-पशु खरिद
-गोठ तथा औजार
-आहारा
-ज्यामी
-दुधको बजारीकरण
-अन्य

आम्दानीः

-दुध बिक्री

-बाच्छाबाच्छी, पाडापाडी बिक्री

-मल बिक्री

-अन्य

प्रति लिटर दुध उत्पादन लागत

सबभन्दा बढी दुध बिक्री गरिने महिनाहरु

सबभन्दा कम दुध बिक्री हुने महिनाहरु

अनुदान सम्बन्धी

-प्राप्त गरेको भए के .... कति .... कहाँबाट .... अनुदान लगानी भएको विवरण .....

-अनुदान सम्बन्धी धारणा .... लगानीमा दिइने अनुदान र उत्पादनमा दिइने अनुदान बारे

-अनुदान सम्बन्धी सुझाव ....

-अनुदानबाट प्राप्त आम्दानी ....

-अनुदानबाट प्राप्त सन्तुष्टि .... धेरै .... ठिक्क .... कम ....

(यो नमूना मात्र हो, विभिन्न समूह तथा व्यक्तिसँग अन्तवार्ता तथा सूचना संकलन गर्दा परमर्शदाताले करार पूर्ण विवरण तयार पारी अध्ययन गर्ने छन् ।)

आज्ञाले

दिनेश राज पन्त

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत